

JAK PRACUJĄC MNIEJ, ZARABIAĆ WIĘCEJ

INTELIGENCJA FINANSOWA TWOIM
KLUCZEM DO SUKCESU

W i e s ł a w K l u z

ZŁOTE
MYSLI

**Niniejszy darmowy ebook zawiera fragment
pełnej wersji pod tytułem:**

„Jak pracując mniej, zarabiać więcej”

Aby przeczytać informacje o pełnej wersji, [kliknij tutaj](#)

Darmowa publikacja dostarczona przez

Wydawnictwo Złote Myśli sp z o.o

Niniejsza publikacja może być kopiowana, oraz dowolnie rozprowadzana tylko i wyłącznie w formie dostarczonej przez Wydawcę. Zabronione są jakiegokolwiek zmiany w zawartości publikacji bez pisemnej zgody wydawcy. Zabrania się jej odsprzedaży, zgodnie z regulaminem Wydawnictwa Złote Myśli.

© Copyright by Wydawnictwo [Złote Myśli](#) & Wiesław Kluz
rok 2010

Data: 14.04.2010

Tytuł: Jak pracując mniej, zarabiać więcej – fragment utworu

Autor: Wiesław Kluz

Projekt okładki: Janusz Skierkowski

Zdjęcie do projektu okładki zostało użyte za zgodą fotolia.com

Redakcja: Magda Wasilewska, Sylwia Fortuna

Wydawnictwo Złote Myśli sp. z o.o.

ul. Daszyńskiego 5

44-100 Gliwice

WWW: [www. ZloteMysli.pl](http://www.ZloteMysli.pl)

EMAIL: kontakt@zlotemysli.pl

Autor oraz Wydawnictwo „Złote Myśli” dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo „Złote Myśli” nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

All rights reserved.

[Kup książkę](#)

SPIS TREŚCI

WSTĘP	11
--------------------	-----------

CZĘŚĆ PIERWSZA: Finansowe IQ

ROZDZIAŁ 1 CZYM JEST ILORAZ INTELIGENCJI FINANSOWEJ?	17
---	-----------

Co daje Ci wysoka finansowa inteligencja?.....	18
--	----

ROZDZIAŁ 2 PROBLEMY ZWIĄZANE Z PIENIĘDZMI	22
--	-----------

Rozwiązywanie problemów finansowych uczy zaradności i sprytu.....	27
---	----

Przyczyna ubóstwa.....	31
------------------------	----

Zasady rządzące pieniądzem uległy zmianie.....	32
--	----

Kolejna zmiana w zasadach rządzących pieniądzem.....	37
--	----

Rządowe zabezpieczenie?.....	39
------------------------------	----

Dlaczego bogaci mimo to się bogacą?.....	40
--	----

Przyczyny nieporadności biednych w rozwiązywaniu problemów finansowych.....	41
---	----

Przyczyny nieporadności klasy średniej w rozwiązywaniu problemów finansowych.....	42
---	----

Radź sobie z problemami finansowymi tak, jak to robią bogaci.....	44
---	----

Rozwiązywanie problemów finansowych innych ludzi.....	45
---	----

Gra w pieniądze.....	46
----------------------	----

Kto powinien grać w grę w pieniądze?.....	48
---	----

Podsumowanie.....	49
-------------------	----

Lekcja, którą powinno się zapamiętać z tej części książki.....	49
--	----

ROZDZIAŁ 3 PIĘĆ POZIOMÓW FINANSOWEGO IQ	51
--	-----------

Každy z nas ma inne IQ.....	52
-----------------------------	----

ROZDZIAŁ 4 ROBIENIE CORAZ WIEKSZYCH PIENIĘDZY	55
--	-----------

Pojęcie celu.....	56
-------------------	----

Robienie coraz większych pieniędzy.....	62
---	----

Podsumowanie.....	67
-------------------	----

ROZDZIAŁ 5 ZABEZPIECZANIE WŁASNYCH PIENIĘDZY.....70

<u>Biurokracja.....</u>	72
<u>Jaki przychód uzyskujesz?.....</u>	74
<u>Banki.....</u>	75
<u>Sprzedawcy (brokerzy).....</u>	78
<u>Biznesy.....</u>	80
<u>Partnerzy życiowi.....</u>	81
<u>Blizsza i dalsza rodzina.....</u>	82
<u>Adwokaci.....</u>	82

ROZDZIAŁ 6 BUDŻETOWANIE WŁASNYCH PIENIĘDZY.....85

<u>Budżet to plan.....</u>	86
<u>Deficyt budżetowy.....</u>	86
<u>Nadwyżka budżetowa.....</u>	89
<u>Planuj swój budżet raz na jakiś czas.....</u>	99
<u>Dobry i zły dług.....</u>	100

ROZDZIAŁ 7 DŹWIGNIA (POMNAŻANIE) WŁASNYCH PIENIĘDZY.....103

<u>Nowy kapitalizm.....</u>	104
<u>Dwie finansowe koncepcje: kontrola oraz dźwignia.....</u>	105
<u>Widoki na przyszłość.....</u>	106
<u>Co to jest dźwignia?.....</u>	109
<u>Wartość zależna od inflacji.....</u>	111
<u>Wartość niezależna od inflacji.....</u>	113
<u>Kontrola, czyli jak zabezpieczać i kontrolować swoje inwestycje?.....</u>	116
<u>Finansowa inteligencja to klucz do kontroli.....</u>	117
<u>Rekapitulacja.....</u>	121
<u>Wyższe zwroty przy niższym ryzyku.....</u>	127
<u>Większa dźwignia.....</u>	129
<u>Strategia wyjścia — przewaga nieruchomości nad innymi aktywami.....</u>	133
<u>Konkluzja.....</u>	136

ROZDZIAŁ 8 POLEPSZANIE WŁASNYCH FINANSOWYCH INFORMACJI.....139

<u>Konkluzja.....</u>	143
-----------------------	-----

CZĘŚĆ DRUGA: Jak znaleźć swój „szybki tor”?

<u>ROZDZIAŁ 9 DZIECKO W ŚWIECIE EDUKACJI FINANSOWEJ.....</u>	149
<u>Dziecko jako wnikliwy obserwator.....</u>	152
<u>Odkrywanie geniuszu własnego dziecka?.....</u>	152
<u>Efektywność nauczania.....</u>	154
<u>Różne rodzaje inteligencji.....</u>	157
<u>Zapamiętajcie, rodzice i nauczyciele!.....</u>	160
<u>Trzy części mózgu.....</u>	162
<u>Konkluzja.....</u>	165
<u>Sukces w nauce.....</u>	167
<u>Obraz siebie oraz pieniędzy w świadomości dziecka.....</u>	169
<u>Finansowy alfabet — 3 kroki zdobywania finansowej wiedzy...171</u>	171
<u>Krok 1. Jak nauczyć się finansowej gry, w którą grają bogaci?.....</u>	174
<u>Krok 2. Otwórz swój umysł na pieniądze.....</u>	174
<u>Krok 3. Skup się — podążaj według obranego kursu, aż odniesiesz sukces.....</u>	174
<u>Wnioski.....</u>	174
<u>Czas na wielki reset.....</u>	176
<u>ROZDZIAŁ 10 OD CZEGO ZACZAĆ?.....</u>	177
<u>Zacznij myśleć jak bogaty.....</u>	177
<u>Dwa życiowe tory: „wścig szczurów” oraz „szybki tor”....</u>	178
<u>Określ swój cel.....</u>	181
<u>Czym jest cel?.....</u>	182
<u>Jak określić swój cel?.....</u>	182
<u>7 zasad, które mogą pomóc Ci opracować życiowy plan i dzięki którym możesz nieustannie się rozwijać.....</u>	183
<u>Jak masz osiągnąć swój cel?.....</u>	184
<u>Potęga celu.....</u>	185
<u>Wyplata.....</u>	186
<u>Zwolnienie z pracy.....</u>	188
<u>Okazje.....</u>	188
<u>Rynek.....</u>	189
<u>Nieprzewidziane wydatki.....</u>	189
<u>Dobroczynność.....</u>	190
<u>WAŻNE WSKAZÓWKI BOGATEGO OJCA.....</u>	192
<u>7 kroków do znalezienia własnego szybkiego toru.....</u>	192
<u>5 przeszkód w dążeniu do Finansowej Niezależności.....</u>	193
<u>10 kroków do rozbudzenia Twojego geniuszu finansowego....</u>	194

<u>Lista rzeczy „do zrobienia”</u>	196
<u>ZAKOŃCZENIE</u>	198

Rozdział 6 Budżetowanie własnych pieniędzy

Planowanie budżetu własnych pieniędzy wymaga wysokiej finansowej inteligencji. Nie zwracamy na to uwagi, często nie mając czasu lub po prostu z lenistwa, a jednak zaplanowanie własnego budżetu może przyczynić się do krytycznej oceny własnej sytuacji finansowej, a także do ograniczenia bezsensownych czasem wydatków i utraty pieniędzy. Przy ustalaniu budżetu niezbędna jest dyscyplina oraz uczciwość wobec siebie i bliskich (nie ma sensu, że ustalisz budżet, a później będziesz oszukiwał sam siebie i swoich bliskich).

Większość ludzi ustala swój budżet na sposób ludzi biednych, a nie bogatych. Zarabiają dużo pieniędzy, ale popełniają błąd, nie kontrolując swoich wydatków i wydając również bardzo dużo (o ile nie więcej) — tylko dlatego, że źle ustalają lub nie ustalają i wcale nie planują swojego budżetu. Na przykład ktoś, kto zarabia 70 000 i wydaje 70 000 rocznie ma niższe finansowe IQ, jeśli chodzi o budżetowanie, niż ktoś, kto zarabia 30 000 rocznie i jest w stanie żyć nieźle za 25 000 rocznie, a 5000 inwestować.

Umiejętność utrzymania niezłego poziomu życia i jednoczesnego inwestowania, nieważne jakiej sumy pieniędzy, wymaga wysokiego poziomu finansowej inteligencji. Ustalanie nadwyżki finansowej to coś, czym powinieneś się kierować planując swój budżet.

R. Kiyosaki

ZAPAMIĘTAJ!

Nauka — w jaki sposób planować własny budżet, tak aby zostawała nadwyżka budżetowa — jest kluczem do osiągnięcia bogactwa.

Budżet to plan

Jedna z definicji słowa „budżet” mówi, że jest to „plan koordynujący zasoby i wydatki”. Budżet więc to plan i trzymając się go, masz okazję osiągnąć sukces. Większość ludzi nie przykładą większej wagi do własnego budżetu, używa go jako planu stania się biednym i klasą średnią, zamiast planować bycie bogatym. Również znaczna większość ludzi prowadzi swoje życie w deficycie budżetowym raczej niż w nadwyżce budżetowej.

Deficyt budżetowy

Deficyt budżetowy występuje wtedy, gdy wydatki w budżecie danej instytucji, rządu czy też indywidualnej osoby są wyższe niż jej dochody (patrz Wikipedia). Z deficytem budżetowym mamy do czynienia wtedy, gdy wydajemy więcej, niż zarobimy. Znaczna większość państw, firm czy ludzi ma do czynienia właśnie z deficytem budżetowym, ponieważ o wiele łatwiej jest wy-

dawać pieniądze, niż je zarabiać. Wtedy — w obliczu przerażającego deficytu budżetowego — większość ludzi woli obciąć swoje wydatki.

Zamiast obcinać swoje wydatki, zwiększaj własne dochody. To inteligentniejsze rozwiązanie — zwiększanie własnych zasobów finansowych przez zwiększanie dochodu.

Dla wielu biznesów oraz ludzi zwiększanie przychodu jest trudne. Dla biznesów, które nie potrafią sprzedawać, łatwiej jest obcinać koszty, zwiększać dług (pasywa) lub sprzedawać aktywa. Jednakże obcinanie kosztów, zwiększanie długu oraz sprzedawanie aktywów z reguły powoduje jeszcze większe pogorszenie sytuacji. Dlatego właśnie trzeba nauczyć się sprzedawać. Jeśli ktoś potrafi sprzedawać, to potrafi jednocześnie zwiększać swoje przychody.

Zwiększanie przychodów jest lepszym sposobem rozwiązania problemu deficytu budżetowego niż zmniejszanie kosztów. Oczywiście, jeśli mamy do czynienia z jakimiś niepotrzebnymi (bezmyślnymi i lekkomyślnymi) kosztami, jak np. wystawne i sute przyjęcia oraz bezproduktywne i zbędne długi, np. firmowy samolot — to dobrze jest rozwiązać te finansowo niepotrzebne i bezsensowne problemy, jeszcze zanim będziemy próbować zwiększyć sprzedaż.

Ludzie z kwadrantu P (pracownicy) nie mają żadnej kontroli nad następującymi czterema najważniejszymi kosztami:

- podatkami,
- składką na opiekę socjalną,

- składką emerytalną,
- ratami kredytu hipotecznego i innych kredytów.

Źródłem pojawiania się deficytu budżetowego u większości ludzi są:

- brak finansowej edukacji, który powoduje nieumiejętne kontrolowanie (lub całkowity brak kontroli) własnych finansów i budżetu domowego;
- niewłaściwe nawyki związane z wydawaniem pieniędzy;
- biurokraci rządowi zabierający ludziom pieniądze akonto podatków oraz opieki socjalnej,
- bankowcy zabierający ludziom pieniądze akonto składek emerytalnych oraz spłat kredytu hipotecznego (i innych kredytów).

To powoduje u wielu ludzi pojawienie się deficytu budżetowego. Inteligentna finansowo osoba posiada kontrolę nad tymi kosztami.

Nadwyżka budżetowa

Nadwyżka budżetowa to suma dochodów budżetowych przewyższająca wydatki budżetowe rządu, firmy czy też indywidualnej osoby (patrz Wikipedia). Definicja nie mówi o tym, że nadwyżka powstaje wskutek redukowania wydatków, aczkolwiek może ona prowadzić do nadwyżki przychodów. Oznacza

to skupienie się na zwiększaniu przychodów, czyli finansowym IQ związanym z robieniem coraz większych pieniędzy (patrz rozdział 4) lub też lepszym zabezpieczeniu własnych pieniędzy (czytaj: płaceniu mniejszych podatków; patrz rozdział 5).

Niestety najczęściej jeśli rządowi uda się wypracować nadwyżkę budżetową — bardzo szybko ją wydaje. W praktyce wygląda to tak, że jeśli agencja rządowa jest efektywna i oszczędzi pieniądze — zostaje ukarana, zamiast nagrodzona — redukuje się jej budżet na następny rok. Aby tego uniknąć, większość agencji rządowych wydaje wszystkie pieniądze z własnego budżetu, nawet jeśli nie mają takiej potrzeby. To oznacza, że koszty ulegają zwiększeniu, a szanse na nadwyżkę budżetową rządu zmniejszają się praktycznie do zera. Innymi słowy, biurokracja rządowa jest stworzona po to, aby operować na deficycie budżetowym, niezależnie od tego, kto jest u władzy. Dlatego podatki stale rosną.

Firma, która wypracuje nadwyżkę budżetową, może rozszerzyć biznes przez inwestycje lub zakupy, może również odkupić własne akcje. Posiada dwie możliwości rozszerzania biznesu: inwestowanie lub zakupy. Firma wydaje pieniądze, aby się rozwijać albo kupuje inną firmę, aby się powiększyć. Jeśli biznes nie może się rozwijać, czyli prowadzić inwestycji lub zakupów, wtedy ma możliwość skupowania własnych akcji. Taki skup akcji może czasem oznaczać, że firma nie jest w stanie rozwijać biznesu i wybrała opcję własnego wykupu. Jeśli ta operacja spowoduje wzrost ceny akcji tej firmy, wielu posiadaczy jej akcji będzie szczęśliwych, nawet jeśli firma nie będzie się rozwijać.

Firma może również wypracować nadwyżkę budżetową przez zmniejszanie kosztów związanych z podatkami. Bardziej szczegółowo opisuje to darmowy ebook pt. [*Nowoczesna firma*](#).

Osoba mająca nadwyżkę w budżecie domowym może ją przekazać na spłatę długu, na zwiększenie wydatków lub na inwestycje. Niestety większości ludzi najczęściej zwiększa wydatki oraz spłaca dług, a redukuje inwestycje.

Jeśli chodzi o finansowe IQ związane z budżetowaniem własnych pieniędzy — istnieją tylko dwie możliwości: deficyt lub nadwyżka. Wiele osób wybiera deficyt budżetowy. Jeśli chcesz być bogaty, to wybierz nadwyżkę budżetową i stwórz ją poprzez zwiększanie przychodów oraz umiejętnie i zgodne z prawem zmniejszanie podatków, a nie poprzez redukovanie kosztów.

Istnieje wielu ludzi, którzy zarabiają mnóstwo pieniędzy. Muszą zarabiać bardzo dużo. Jeśliby przestali tak dużo zarabiać, mieliby ogromne kłopoty finansowe, które by ich pogrążyły. Oni wybrali tworzenie deficytu budżetowego, ponieważ cechuje ich bardzo niedobry nawyk wydawania. Za każdym razem, kiedy zarobią więcej pieniędzy, kupują większe domy, nowsze samochody lub spędzają droższe wakacje z rodziną. Są to eksperci w braniu coraz większych pieniędzy i powiększaniu własnych problemów finansowych przez deficyty. Jeśli ktoś zarabia mnóstwo pieniędzy, to wcale nie oznacza, że jest on bogaty. Tak naprawdę może być biedniejszy od tego, który zarabia o wiele mniej. Wszystko zależy bowiem od tego, ile z zarobionych pieniędzy każdy z nich potrafi zatrzymać i co następnie z nimi robi (umiejętnie inwestuje, trzyma w „skarpecie” etc.).

ZAPAMIĘTAJ!

Planuj swój budżet w taki sposób, który przyniesie nadwyżkę budżetową. Po zarobieniu pieniędzy — finansowe IQ poziom 1 oraz ich zabezpieczeniu — finansowe IQ poziom 2, podstawą osiągnięcia finansowej spójności jest nauczenie się, jak planować własny budżet, aby uzyskiwać nadwyżkę.

Poniżej przedstawiam kilka sposobów, które proponuje Robert Kiyosaki, na planowanie własnego budżetu w taki sposób, aby uzyskiwać nadwyżkę budżetową.

Sposób 1. Należy bezwzględnie nadwyżkę finansową uczynić kosztem (patrz poniższy diagram).

Budżet nr 1. R. Kiyosaki, *Increase Your Financial IQ*.

Patrząc na powyższy schemat — zapamiętaj, żeby z każdego przychodu (każdej nadwyżki, zarobku), który otrzymasz, najpierw zawsze płacić sobie (część przychodu, który otrzymasz przekazać na oszczędności, płacenie dziesięciny oraz inwestycje — to są środki dla Ciebie), a dopiero później płacić rachunki i to, co jesteś winien innym.

Powodem, dla którego tak wielu rządom, biznesom oraz osobom nie udaje się osiągnąć nadwyżki budżetowej, jest to, że traktują nadwyżkę budżetową następująco (patrz poniższy diagram):

Zestawienie finansowe

Przychody
Koszty

Zestawienie bilansowe

Aktywa	Pasywa
Oszczędzanie Płacenie dziesięciny Inwestowanie	

Budżet nr 2. R. Kiyosaki, *Increase Your Financial IQ*.

Jak pisał Robert Kiyosaki w książce *Bogaty ojciec, Biedny ojciec* — ważną rzeczą jest płacenie w pierwszej kolejności sobie. Budżet nr 1 jest przykładem płacenia najpierw sobie. Budżet nr 2 jest przykładem płacenia sobie na końcu.

Większość ludzi ma świadomość, że powinni oszczędzać, płacić dziesięcinę (10% swego przychodu przekazywać na cele dobroczynne, charytatywne etc.) oraz inwestować. Problem w tym, że po zapłaceniu swoich rachunków i wydatków, większość ludzi nie posiada już ani grosza, aby to uczynić. Powodem jest to, że uważają oni oszczędzanie, płacenie dziesięciny oraz inwestowanie za najmniej ważny spośród priorytetów.

R. Kiyosaki

Niestety priorytetami dla większości ludzi biednych i klasy średniej są:

- Priorytet nr 1: Znalezienie dobrze płatnej pracy.
- Priorytet nr 2: Zapłacenie raty kredytu hipotecznego oraz płatności związanych z samochodem.
- Priorytet nr 3: Płacenie rachunków na czas.
- Priorytet nr 4: Oszczędzanie, płacenie dziesięciny, inwestowanie.

Mówiąc wprost — płacenie najpierw sobie jest u nich najmniej ważnym spośród priorytetów.

Jeśli ktoś chce stworzyć u siebie nadwyżkę budżetową, to ta nadwyżka musi stać się dla niego priorytetem. Najlepszym na to sposobem jest zmiana własnych priorytetów związanych

z wydawaniem pieniędzy. Najlepiej więc oszczędzanie, płacenie dziesięciny oraz inwestowanie ustalić przynajmniej jako swój priorytet nr 2 i wpisać je do swojego zestawienia finansowego jako koszty. Nie jest to oczywiście łatwe.

WSKAZÓWKA!

Od całego swego przychodu odliczaj 30% i wliczaj tę część jako koszt (oszczędzanie, inwestowanie, dziesięcina). Jeśli z początku 30% będzie zbyt dużym obciążeniem dla Twojego budżetu, to może to być np. 9% lub 3% (ale regularnie co miesiąc). Oszczędzanie, płacenie dziesięciny oraz inwestowanie jest koniecznym kosztem stworzenia nadwyżki budżetowej — Twego pierwszego i najważniejszego kosztu. Pozostałe przychody przekaz na podatki, pasywa — takie jak np. kredyt hipoteczny, opłaty za samochód oraz pozostałe rachunki za elektryczność, wodę, żywność, odzież etc.

Przez długi czas może Ci brakować każdego miesiąca funduszy. Wtedy najwyższy czas wrócić do finansowego IQ związanego z robieniem coraz większych pieniędzy (patrz rozdział 4). Należy się zastanowić i poszukać czegośkolwiek, co pomogłoby zarobić więcej pieniędzy. Zamiast panikować, można wykorzystać presję niezapłaconych rachunków, aby znaleźć dodatkowe źródło dochodu. Zapamiętaj! Nie ruszaj pieniędzy, które odłożyłeś, płacąc najpierw sobie!

Inwestowanie, oszczędzanie oraz płacenie dziesięciny to dobra droga do bogacenia się, więc:

- Uczynić inwestowanie swoim najważniejszym kosztem i płacić sobie w pierwszej kolejności, zgromadzisz wtedy pieniądze na inwestycje (we własną wiedzę, w biznes, nieruchomości, akcje etc.).
- Oszczędzaj pieniądze tak długo, aż będziesz posiadał w gotówce sumę wyższą od Twoich rocznych wydatków i kosztów. Zamiast trzymać oszczędności w banku, możesz ulokować je na przykład w zamkniętych funduszach inwestycyjnych (ETF) złota i srebra. Trzymanie własnej gotówki i oszczędności w złocie czy srebrze powstrzymuje przed ich wydawaniem, ponieważ byłaby to wyprzedaż aktywów, których wartość rośnie, na tracącą stale na wartości walutę.
- Tak długo, jak płacisz dziesięcinę, stale wspomagasz — przekazując część (10%) swoich przychodów — organizacje charytatywne. Ważne jest, aby dawać. Wedle zasady: „Bóg nie musi otrzymywać, ale ludzie muszą dawać”. Poza tym powodem, dla którego powinieneś dawać, jest to, że dziesięcina jest sposobem płacenia swemu partnerowi — Bogu. Bóg jest najlepszym partnerem w biznesie, jakiego kiedykolwiek można mieć. Prosi o 10% i pozwala zatrzymać pozostałe 90%. Wiesz, co się stanie, jeśli przestaniesz płacić własnemu partnerowi? Przestanie z Tobą pracować. Dlatego dobrze jest płacić dziesięcinę (R. Kiyosaki).

Kiedy ustalisz swój budżet pod kątem nadwyżki, pierwszą rzeczą, którą prawdopodobnie zauważysz, będzie to, że masz zbyt

mały przychód. Jedną z korzyści tego, że każdego miesiąca zabraknie Ci pieniędzy może być to, że będziesz musiał bardzo szybko stawić temu problemowi czoła — lepiej wcześniej niż później. Bardzo wielu jest ludzi, którym nie starcza każdego miesiąca pieniędzy i będzie w dalszym ciągu ich brakować, a co dopiero gdy zakończą się ich dni pracy (przejdą na emeryturę). Wtedy może się okazać, że jest za późno na rozwiązanie tego problemu — niestarczania pieniędzy.

Kiedy będziesz płacił sobie najpierw, wtedy osobami (instytucjami), które będą najbardziej na Ciebie naciskać, okażą się banki oraz ludzie, którym będziesz winny pieniądze. Zamiast dać im się zmuszać do szybkiego spłacenia długu, ich zastraszanie może być okazją do wymuszenia u Ciebie konieczności wzrostu finansowego IQ związanego z robieniem coraz większych pieniędzy (patrz rozdział 4).

ZAPAMIĘTAJ!

Możesz przepowiedzieć czyjaś przyszłość, patrząc, jak spędza on swój czas i jak wydaje pieniądze. Czas oraz pieniądź są bardzo ważnymi aktywami. Spędź czas i wydaj pieniądze mądrze.

Kolumna aktywów jest Twoją kolumną. Jeśli nie płacisz sobie najpierw — nikt inny tego nie robi. Przez swoje codzienne wydatki Ty oraz Bóg, jeśli oczywiście w Niego wierzysz, determinujecie Twoją finansową przyszłość.

Sposób 2. Gromadź aktywa, które będą generować Ci przepływ pieniężny (powstawanie nadwyżki budżetowej) oraz finansować Twoje pasywa.

Innymi słowy, należy nabywać aktywa przez płacenie najpierw sobie. Dopiero w dalszej kolejności, gdy aktywa te będą generowały przychód — dodatni przepływ pieniężny (np. z nieruchomości pod wynajem), będziesz mógł nabywać swoje luksusowe pasywa. Jeśli zapragniesz dużych luksusów — najpierw stwórz duże aktywa. Wielu ludzi natomiast robi wręcz odwrotnie — biorą kredyty i kupują najpierw duże luksusy i nigdy nie mają wystarczająco dużo pieniędzy na nabywanie aktywów (muszą spłacać własne zadłużenie). I znowu — wszystko zależy od ludzkich priorytetów.

W tym miejscu korzystne może być przypomnienie sobie, co to są aktywa, a co pasywa. W książce pt. *Bogaty ojciec, Biedny ojciec* jej autor, Robert Kiyosaki, definiuje je w bardzo prosty sposób.

Aktywa to coś, co wkłada pieniądze do Twojego portfela. Pasywa to coś, co wyjmuje pieniądze z Twojego portfela. Nie ma nic złego w nabywaniu oraz cieszeniu się z pasywów — dopóki płacisz sobie jako pierwszemu i nabywasz je za pomocą przychodu generowanego przez Twoje aktywa, a nie za pomocą kredytów i złego zadłużenia. Nie trzeba żyć poniżej własnych możliwości. Można zwiększać swoje możliwości, a także cieszyć się własnym życiem.

ZAPAMIĘTAJ!

Osoba z niskim finansowym IQ wie tylko, w jaki sposób żyć poniżej własnych możliwości. Innymi słowy — zmniejsza własne wydatki. Jeśli nie możesz sobie pozwolić na luksusy i dobra doczesnego życia, to po co żyć?

Sposób 3. Wydawaj tak, aby zostać bogatym. Przeważnie zawsze, gdy pojawiają się problemy finansowe, większość ludzi woli obciąć i zmniejszyć wydatki — dlatego właśnie tak wielu ludzi nie odnosi sukcesu w osiągnięciu i gromadzeniu bogactwa.

Dla przykładu, w świecie biznesu, kiedy zaczyna spadać sprzedaż — pierwszą rzeczą, którą robią księgowi, jest obcinanie wydatków. A pierwszą rzeczą, którą obcinają, jest nakład na reklamę oraz promocję. Z mniejszą reklamą oraz promocją wiąże się jeszcze większy spadek sprzedaży, więc problem jeszcze się pogłębia.

Oznaką wysokiej finansowej inteligencji jest umiejętność oszacowania, kiedy wydawać, a kiedy obcinać wydatki. Czasem mimo kłopotów finansowych lepiej zdecydować się na maksymalne zwiększenie sprzedaży, marketingu i promocji. Poświęcić czas, pieniądze i energię na zwiększanie własnych przychodów, a nie na obcinanie swych wydatków.

Robert Kiyosaki

Planuj swój budżet raz na jakiś czas

Budżetowanie jest bardzo istotnym procesem uczenia się oraz bycia coraz lepszym w zarządzaniu własnymi pieniędzmi. Podejmij się go raz na jakiś czas. Zamiast klócić się o pieniądze, wspólnie z partnerem życiowym wykorzystaj ten proces, aby dyskutować i uczyć się coraz więcej na temat pieniędzy oraz Wasz własny. Poza tym planowanie oraz zastanawianie się nad budżetem jest wspaniałym sposobem ćwiczenia i rozwijania swojego największego aktywu — umysłu.

Pozytywnych efektów nie osiągnie się od razu, ale w końcu nadejdą. Jeśli rzetelnie będziesz pracował nad stworzeniem nadwyżki budżetowej, Twoje życie stanie się bogatsze. Dlatego właśnie planowanie budżetu jest używaniem tego, co masz, nawet jeśli to, co masz — to nie pieniądze (mogą to być jakieś inne środki), aby stać się lepszym, mocniejszym oraz bogatszym.

ZAPAMIĘTAJ!

Jeśli nauczysz się traktować problemy finansowe (np. niewystarczająca ilość pieniędzy, nieodpowiedni szef czy góra długów) jako środki oraz okazję do nauki — będziesz powoli, ale pewnie tworzył nadwyżkę budżetową.

Lekcja na temat finansowej inteligencji jest tak naprawdę lekcją na temat bycia zaradnym oraz pomysłowym — zamieniania problemów w okazje.

Kiedy byłem dzieckiem, byłem biedny. Dziś jestem bogaty, ponieważ dostrzegłem bycie biednym jako okazję, bardzo ważny środek, który dał mi Bóg, abym wykorzystał go do stania się bogatym.

R. Kiyosaki

Dobry i zły dług

Istnieją dwa rodzaje długu: dobry oraz zły. Mówiąc prosto, dobry dług — to dług, który czyni Cię bogatszym, a spłaca go za Ciebie ktoś inny. Zły dług to taki, który czyni Cię biedniejszym i musisz go spłacać sam.

R. Kiyosaki

Nie posiadając odpowiedniej wiedzy i inteligencji finansowej często zdarza się nam postępować finansowo nieodpowiedzialnie. Przykładowo: kupujemy na kredyt duży domu z basenem, używamy kart kredytowych do opłacania rachunków, nie kontrolujemy własnych wydatków, korzystamy z rad złych doradców finansowych (zwykłych sprzedawców). To jest przykład popadania w złą sytuację — skazywanie się na lata życia w deficycie budżetowym i spłacania złych długów.

Nasz rząd postępuje tak samo. Wielu polityków pracujących w rządzie sądzi, że kluczem do rozwiązania wszystkich problemów są pieniądze, dlatego problemy te stale rosną, wymagają coraz większych pieniędzy, co prowadzi do deficytu budżetowego.

Bardzo poważnym problemem całego obecnego świata jest powiększający się, pochodzący od pasywów zły dług. Dotyczy on państw, biznesów oraz ludzi. Jediną drogą do stania się bogatym jest postrzeganie i traktowanie złego długu jako okazji oraz środka, dzięki którym staniesz się bogatszy, a nie biedniejszy. Potraktuj więc problem złego długu jako okazję do nauki i rozwijania własnej inteligencji oraz zaradności.

Kiedy zabraknie Ci pieniędzy, wykorzystaj ten problem jako środek do tego, aby zdobyć ich więcej. Zamiast żyć poniżej własnych możliwości czy też pożyczać od kogoś więcej pieniędzy (zwiększać zły dług), wykorzystaj swoje problemy jako środek, aby stać się bardziej zaradnym i pomysłowym oraz jako okazję do nauki i stania się bogatszym człowiekiem.

ZAPAMIĘTAJ!

Im wyższy procent własnego przychodu będziesz w stanie przekazać, płacąc sobie najpierw (na własne inwestycje, oszczędności, wspieranie celów charytatywnych), tym wyższe jest Twoje finansowe IQ związane z budżetowaniem własnych pieniędzy.

Nigdy nie mów sobie, że „nie możesz sobie na coś pozwolić” czy też „odmawiam sobie, aby żyć poniżej własnych możliwości”. Przez przyjmowanie kolejnych wyzwań („jak mogę to osiągnąć?”) człowiek staje się coraz bardziej pomysłowy, zaradny i kreatywny, stwarzając sobie coraz obfitsze życie, a także większą nadwyżkę budżetową.